

Συνέδρια της Ελληνικής Επιστημονικής Ένωσης Τεχνολογιών Πληροφορίας & Επικοινωνιών στην Εκπαίδευση

Τόμ. 1 (2001)

1ο Συνέδριο Σύρου στις ΤΠΕ

Η ΔΥΣΚΟΛΙΑ ΤΟΥ ΟΡΙΣΜΟΥ. ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ
ΓΙΑ ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΤΗΣ Ν.Ε. ΓΛΩΣΣΑΣ ΣΤΗΡΙΓΜΕΝΗ
ΣΤΙΣ ΔΙΚΤΥΑΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΤΟΥ ΚΕΝΤΡΟΥ
ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

Ε. Παπαντωνίου

**Η ΔΥΣΚΟΛΙΑ ΤΟΥ ΟΡΙΣΜΟΥ.
ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ ΓΙΑ ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΤΗΣ Ν.Ε.
ΓΛΩΣΣΑΣ ΣΤΗΡΙΓΜΕΝΗ ΣΤΙΣ ΔΙΚΤΥΑΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ
ΤΟΥ ΚΕΝΤΡΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ**

Ε. Παπαντωνίου

***Φιλολόγος, Επιμορφώτρια νέων τεχνολογιών
<http://www.komvos.edu.gr/introduction.htm>***

Παιδαγωγική προσέγγιση του μαθήματος

Τα οφέλη για τον καθηγητή:

Η εν λόγω δραστηριότητα από πλευράς τεχνικών προϋποθέσεων και δεξιοτήτων είναι απλή: σύνδεση στο Internet και εύρεση ενός συγκεκριμένου κόμβου, η χρήση του οποίου είναι αρκετά διαφανής, αρκούν για να διεξάγει ο καθηγητής -τρια το μάθημα στο εργαστήριο της ΚτΠ. Ουσιαστικά, ο φιλόλογος αξιοποιεί την τεχνολογία α) για να εξοικονομήσει χρόνο, μιας και πολλά από τα παραδοσιακά εργαλεία που χρειάζεται για να δουλέψει με λεξικογραφικές ασκήσεις τα βρίσκει γρήγορα και εύκολα στον συγκεκριμένο δικτυακό κόμβο β) για να κάνει τη μύηση των παιδιών σ' ένα λεξικογραφικό περιβάλλον πιο ελκυστική και ευχάριστη.

Τα οφέλη για τους μαθητές: η αναζήτηση των υπό εξέταση λημμάτων, η προσπάθεια προσδιορισμού της σημασίας τους, η εύρεση κειμένων που περιέχουν τις λέξεις που θέλουν να ορίσουν, η ανάγνωση των σωστών ορισμών και των αντίστοιχων παραδειγμάτων χρήσης των λέξεων (στάδιο επαλήθευσης) βάζουν τους μαθητές σε μια γόνιμη διαδικασία προσέγγισης λεξιλογίου που συχνά χρησιμοποιούν αλλά αρκετές φορές ανεπαρκώς γνωρίζουν. Επιπλέον, οι ασκήσεις που ορίζονται από τον καθηγητή-τρια (μέσα από το προτεινόμενο σενάριο) δίνουν την ευκαιρία στους μαθητές να ελέγξουν την ικανότητά τους να αποδίδουν προφορικά και γραπτά τη σημασία των λέξεων, κάτι που συμβάλλει στην περαιτέρω ανάπτυξη της γλώσσας - έκφρασης τους.

Ειδικότερα, κατά την διεξαγωγή της προτεινόμενης δραστηριότητας επιδιώκονται οι ακόλουθοι παιδαγωγικοί στόχοι:

- Ανάπτυξη συνεργατικής και εποικοδομητικής μάθησης
- Εντοπισμός από τους μαθητές των γλωσσικών, λεξιλογικών αδυναμιών τους
- Συνειδητοποίηση της δυσκολίας που ενέχει η προσπάθεια απόδοσης της ορθής και ακριβούς σημασίας μιας λέξης
- Εξοικείωση με τη χρήση λεξικογραφικών εργαλείων - ανακάλυψη της σπουδαιότητας και χρησιμότητας τους στη σωστή χρήση της γλώσσας
- Καλλιέργεια του γλωσσικού οργάνου (σύνδεση σκέψης - έκφρασης)
- Σωστή χρήση λέξεων

Γνωστικό Αντικείμενο : Γλωσσική Διδασκαλία

Τάξη: Γ Γυμνασίου

Λογισμικό: Διαδίκτυο, Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας

ΒΗΜΑΤΑ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ-ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ ΣΤΟ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙ ΤΗΣ ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ

- **Τα φύλλα εργασίας**

Μοιράζονται τα φύλλα εργασίας στους μαθητές

- **Ενεργοποίηση σύνδεσης με τον εκπαιδευτικό κόμβο που χρειαζόμαστε**

Ανοίγουμε τον κόμβο του Κέντρου Ελληνικής Γλώσσας <http://www.komvos.edu.gr/introduction.htm>. Από τις επιλογές που προσφέρονται οι μαθητές επιλέγουν τα "Λεξικά" και ύστερα τα "Σώματα Κειμένων".

- **Κατανόηση λέξεων από τα συμφραζόμενα, το υπόλοιπο γλωσσικό περιβάλλον**

Η καθηγήτρια ζητά από τα παιδιά να προσπαθήσουν να δώσουν δικούς τους ορισμούς στα λήμματα που είναι γραμμένα στο φύλλο εργασίας χρησιμοποιώντας ως βοήθημα τα "Σώματα Κειμένων". Οι μαθητές εισάγουν στην αναζήτηση τα λήμματα και ο κόμβος τους επιστρέφει κείμενα (αποσπάσματα άρθρων) που περιέχουν τις λέξεις που θέλουν να ορίσουν. Η δουλειά αρχίζει...Οι μαθητές, σε μικρές ομάδες χωρισμένοι, συνεργάζονται ώστε να μπορέσουν να διατυπώσουν και να καταγράψουν τους κατάλληλους ορισμούς.

- **Ανακοίνωση αποτελέσματος**

Οι μαθητές διαβάζουν τους ορισμούς τους/

- **Η επαλήθευση**

Οι μαθητές με τη χρήση των "Λεξικογραφικών Ασκήσεων" του κόμβου, εκτελούν τις ασκήσεις που δίνονται στην επιλογή "Συνδυασμός Σημασιών - Παραδειγμάτων". Έτσι, για κάθε λήμμα βρίσκουν και τις σημασία του αλλά και την αντιστοίχσή του με παραδείγματα χρήσης του στην καθομιλουμένη. Με αυτόν τον τρόπο ελέγχουν την ορθότητα και την ακρίβεια των δικών τους ορισμών και εμποδώνουν τη χρήση των λέξεων με την ανάγνωση των παραδειγμάτων.

- **Έντυπο υλικό για το μαθητή**

Η καθηγήτρια στο τέλος μοιράζει ένα φυλλάδιο με τους σωστούς ορισμούς των λημμάτων που δόθηκαν από την αρχή.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ

- Ανάπτυξη συνεργατικής μάθησης
- Εντοπισμός από τους μαθητές των γλωσσικών, λεξιλογικών αδυναμιών τους
- Συνειδητοποίηση της δυσκολίας που ενέχει η προσπάθεια απόδοσης της ορθής και ακριβούς σημασίας μιας λέξης
- Εξοικείωση με τη χρήση λεξικογραφικών εργαλείων - ανακάλυψη της σπουδαιότητας και χρησιμότητας τους στη σωστή χρήση της γλώσσας
- Καλλιέργεια του γλωσσικού οργάνου (σύνδεση σκέψης - έκφρασης)
- Σωστή χρήση λέξεων

ΟΡΙΣΜΟΙ ΛΕΞΕΩΝ

Με τη βοήθεια των **Σωμάτων Κειμένων** του Κέντρου Ελληνικής Γλώσσας <http://www.komvos.edu.gr/introduction.htm> προσπαθείτε να ορίσετε τα ακόλουθα λήμματα

Διοικώ**Εγκύκλιος****Πρωτόκολλο****Βούλευμα****Ένταλμα****Προκαθήμενος****Γραμμάτιο****Μετογή****Ρεπορτάζ****Κώδικας****Ιεραρχία**

Για το μάθημα της **Γλωσσικής Διδασκαλίας** στην Γ' Τάξη του Γυμνασίου

ΟΡΙΣΜΟΙ ΛΕΞΕΩΝ

Από το Λεξικό της Κοινής Νεοελληνικής Γλώσσας
του ΚΕΝΤΡΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ
<http://www.komvos.edu.gr/introduction.htm>

Διοικώ

εκτελώ τη λειτουργία της διοίκησης, ασκώ διοίκηση σε μια δημόσια ή δημοσίου δικαίου επιχείρηση ή οργανισμό ή στο στρατό

Εγκύκλιος

γραφτή οδηγία, συνήθ. σχετική με την ερμηνεία και την εφαρμογή νόμου ή διατάγματος, η οποία αποστέλλεται από μια κεντρική αρχή συγχρόνως προς όλες τις υφιστάμενες της υπηρεσίες

Πρωτόκολλο

1.α επίσημο βιβλίο όπου καταχωρίζεται κάθε έγγραφο που απευθύνεται σε μια δημόσια αρχή, με αύξοντα αριθμό και χρονολογία παραλαβής. 1α-1. (νομ.) κάθε έγγραφο με το οποίο πιστοποιείται πράξη που έγινε κυρίως από διοικητικό υπάλληλο

1β. η υπηρεσία που είναι υπεύθυνη για το πρωτόκολλο και τα γραφεία όπου στεγάζεται αυτή

2. διπλωματικό έγγραφο, όπου διατυπώνονται οι όροι συμφωνίας μεταξύ κρατών και το οποίο συνήθ. αποτελεί παράρτημα συνθήκης ή σύμβασης

3. το σύνολο των κανόνων της εθιμοτυπίας, που ισχύουν στις διπλωματικές σχέσεις μεταξύ των κρατών

3-1. τυπικοί κανόνες κοινωνικής συμπεριφοράς

Βούλευμα

προδικαστική απόφαση δικαστικού συμβουλίου

Ένταλμα

επίσημο έγγραφο ή δελτίο με το οποίο μια αρχή διατάζει ή παραγγέλλει την εκτέλεση ορισμένης πράξης

Προκαθήμενος

(εκκλ., για κληρικό) ο επικεφαλής πχ. Ο προκαθήμενος της Δυτικής Εκκλησίας ο πάπας

Γραμμάτιο

επίσημο έγγραφο με το οποίο ένα πρόσωπο, ο εκδότης, αναγνωρίζει χρηματική οφειλή προς κπ., την οποία υπόσχεται να εξοφλήσει μέσα σε ορισμένη ημερομηνία

Μετοχή

(οικον.) τίτλος κινητής αξίας που αντιπροσωπεύει ορισμένο τμήμα από το κεφάλαιο μιας εταιρείας και αποδεικνύει τη συμμετοχή του κατόχου της σ' αυτό

Ρεπορτάζ

η συλλογή ειδήσεων, πληροφοριών κτλ., γύρω από επίκαιρο θέμα ή γεγονός και η παρουσίασή τους σε μια εφημερίδα ή περιοδικό, στην τηλεόραση ή στο ραδιόφωνο· (πρβ. ειδησεογραφία)

Κώδικας

1. (νομ.) συλλογή νόμων
2. άγραφοι κανόνες που διέπουν τη ζωή των ανθρώπων σε μια οργανωμένη κοινωνία
3. αρχαία χειρόγραφα από πάπυρο, περγαμηνή ή χαρτί σε σχήμα βιβλίου και σε αντιδιαστολή προς τους κυλίνδρους.
4. σύνολο κανόνων, διατάξεων ή οδηγιών που αναφέρονται σε ένα θέμα
5. σύνολο σημείων που συγκροτούν ένα κλειστό σύστημα, με βάση τα οποία οι άνθρωποι δέχονται ή στέλνουν μηνύματα, δηλαδή επικοινωνούν μεταξύ τους

Ιεραρχία

1. (φιλοσ.) ταξινόμηση όντων και ιδεών με τέτοιο τρόπο, ώστε κάθε βαθμίδα να είναι αμέσως ανώτερη από την προηγούμενη

2. το σύνολο των θέσεων υπηρεσίας ή οργανισμού, σε μια σειρά που δείχνει τη σχέση εξάρτησης (διαταγής, υποταγής), η οποία υπάρχει μεταξύ των προσώπων που κατέχουν αυτές τις θέσεις.